

Minimalizace odpadu bude nutností

Od letoška začíná výrazné zdražování státních poplatků za skládkování odpadu, které dosáhne maxima za tunu v roce 2030.

Tehdy dojde na nejzásadnější legislativní změnu - ustoupení od skládkování.

■ Lenka Kopčáková

Od přechodu na energetické využívání zbylého komunálního odpadu v roce 2030 nás dělí devět let. Spalovnu nemáme a postavit nové zařízení na energetické využívání odpadu je legislativně i finančně velmi náročné. Když pomineme vlny protestů z měst, kterých by se stavba mohla dotknout, tak proces projektování, vydání povolení a zahájení vlastní stavby může trvat i 10 let...

Podobné problémy v oblasti odpadového hospodářství trápí mnohá města na Vysočině.

Pro Žďár je inspirativní město Pacov na hranici Kraje Vysočina a Jihočeského kraje, coby jedna z nejlépe fungujících obcí s rozšířenou působností v oblasti odpadové politiky.

S argumenty na webu tohoto pěti-tisícového města se lze ztotožnit, Žďár řeší podobné problémy.

Dozvídáme se, že v ČR lze současně odpady energeticky využívat ve čtyřech spalovnách: v Brně, Praze, Liberci a Plzni. Spalovny však již dnes bojují s kapacitními možnostmi a je možné, že další odpady z jiných regionů přestanou brát.

Služby některých spaloven stojí až 2000 Kč za tunu odpadu. Nám nejbližší spalovna SAKO Brno dle informace žďárské místostarostky Ludmily Řezníčkové (ANO 2011) likviduje komunální odpad obcím za cenu kolem 1000 Kč za tunu.

Byť Žďár i Pacov odpovědně třídí odpad, třídění je pouze dílčím řešením problému. Důležitější je odpad vůbec neprodukovat nebo snížit jeho produkci na minimum...

Obě města vědí, že důležité je soustředit se hlavně na bioodpad. Jeho vytríděním lze výrazně snížit množství směsného odpadu a náklady na jeho skládkování. Žďár má dle místostarostky v třídění bioodpadu daleko lepší data než Pacov.

A když už jsme zavítali do pelhřimovského okresu, zajímavá novinka běží od dubna v Humpolci, kde zavedli systém svozu odpadu Door

HNÍZDO na separaci druhotných surovin využitelných z domácího odpadu má každá žďárská čtvrť.

Foto: Lenka Kopčáková

to Door pro rodinné domy.

Město Humpolec bezplatně poskytl nádoby na tříděný odpad (bio, plast, kov a papír). Nádoby mají rodiny spolu s běžnou popelnici postaveny přímo u „vlastních dveří“, odkud je svozová firma vyváží. Domácnostem z RD zapojeným do systému Door to Door Humpolec zpětně sníží poplatek za svoz a likvidaci odpadu.

Žďár chystá strategický odpadový plán

Ve Žďáru nad Sázavou současně běží příprava strategického plánu odpadového hospodářství a radnice se poohlíží po zkušenostech nejen v regionu.

K tématu v březnu distančně covidově zasedal Kontrolní výbor (KV) zastupitelstva města. Zápis najdeme na webu města.

Např. zaznělo, že ve Žďáru za poslední roky došlo k navýšení vývozu separovaného odpadu, papíru i plasty. „Občané Žďáru třídí dobře, takže zbytkového komunálního odpadu máme 180 kg na občana a rok,“ informuje Ludmila Řezníčková.

Oficiální množství na občana je 220 kg ročně. Číslo navýšuje započítaný velkoobjemový odpad. Ve srovnatelném Havlíčkově Brodě vykazují 320 kg na občana a rok. I tam běží čtrnáctidenní svoz, kdy Havlíčkův Brod se Žďárem inspiroval.

Žďár díky dobrému třídění ze strany občanů nezvyšoval poplatky za komunální odpad již 11 let. Platíme 580 Kč na občana a rok. Město se snaží občany motivovat zaváděním a rozšiřováním svozu bioodpadu,

zapůjčovalo či rozdávalo popelnice, hradí vývozy i jednou týdně. Bonusem Žďáru je, že má sběrný dvůr.

Nový zákon krom pozitivní motivace zavádí také širší paletu přestupků. Bude možné více kontrolovat nakládání s odpadem.

Hodnotí čtrnáctidenní svoz

Žďárský KV se zajímal hlavně o vyhodnocení čtrnáctidenního svozu SKO. Ten je jedním z kroků celkové strategie a postupu v rámci nakládání a hospodaření s odpady.

Jak stojí ve zprávě pro KV, zkušební čtrnáctidenní svoz ve Žďáře pomáhá optimalizovat náklady hospodaření s odpady, dopad na životní prostředí a ekologické chování do budoucna. Umožňuje uvolnit časový prostor pro svozy komodit, zlepšit nakládání s odpady v celém městě, umožnit např. více svážení bioodpadů.

Žďár nastavil zkušební provoz v lokalitách s rodinnými domy, kde mají domácnosti popelnice. Cílem je prověřit, zda jsou ve Žďáru na čtrnáctidenní svoz podmínky. Radnice sleduje i zkušenosti z jiných měst, kde mají plný nebo částečný čtrnáctidenní svoz, krom H. Brodu i Jihlava a Olomouc.

Jak vyplývá ze zápisu KV, v počátcích zavádění systému byly reakce od občanů největší, nyní se řeší dílčí problémy. Bylo třeba počítat s navýšením objemu např. kvůli plenám, karanténě a hygienickým nárokům, během zimy i popelu z tuhých paliv. Někteří lidé si přikoupili další popelnici (celkem 12 ks), někde vyměnili popelnice za kontejnery. Více nádob je jim vyváženo za stejnou cenu. Město Žďár také posílilo odvoz papíru, aktuálně běží dvakrát týdně v celém městě.

„Čtrnáctidenní svoz se nám osvěd-

čil, během léta budeme z hygienických důvodů svozy posílovat na týdenní,“ uvádí místostarostka Ludmila Řezníčková. Čtrnáctidenní svoz bude dle jejích slov pokračovat nejméně do aktualizace nové strategie, která určí další plán.

Rodí se nová vyhláška o poplatku

Tvůrci žďárské koncepce krom nového systému nakládání s odpady musí předložit i novou vyhlášku o místním poplatku. Ten je dle nové legislativy jinak koncipován. Mění se také poplatek státu za skládkování.

Od 1. 1. 2021 skládka v Ronově (kam Žďár vyváží) navýšila poplatek o 195 Kč bez DPH na každou tunu (to obnáší navýšení o 1 mil. Kč). Pokud nedojde ke změnám v hospodaření s odpady, tak by se Žďáru mohly v roce 2030 zvýšit náklady o 10 mil. Kč.

Dle místostarostky Ludmily Řezníčkové snad budou základní principy nové strategie odpadového hospodářství pro město Žďár nad Sázavou předloženy před začátkem prázdnin.

Prostor pro politiky

„Všechny politické strany v zastupitelstvu města budou slyšet, jakým směrem chceme jít dál,“ uvádí místostarostka Řezníčková. Žďárské pracovní skupině pod jejím vedením pomáhá s aktualizací strategie odpadového hospodářství Martina Vrbová, manažerka Integrovaného systému nakládání s odpady v Kraji Vysočina (ISNOV) pro Sdružení obcí Vysočiny. „Tato pracovní skupina bude veškeré výstupy předkládat Řídícímu výboru pro odpady, kde je každá ze stran zastoupená jedním členem,“ vysvětluje místostarostka.

Žďár podle ní sleduje příklady dobré praxe, ale jen některé z nich lze paušálně využít. „Zmiňovaný systém Door to Door nepovažují za vhodný pro sídliště, a ani mnoho obyvatel rodinných domů nemá zájem o popelnice a sáčky s odpady přímo před domem,“ říká.

Důležitá je dle Řezníčkové ekologická výchova dětí a mladých lidí, aby pochopili, že odpad je surovinou k využití. Prvotní je ovšem předcházet vzniku odpadů.

„Jsem zároveň přesvědčena, že v systému odpadového hospodářství chybí zejména pobídky od státu a krajů směrem k podnikatelským aktivitám na zpracovatelské závody, které by mohly více využívat vytríděné komodity odpadů,“ uzavírá Ludmila Řezníčková.

Žhavé téma Žďáru...

(Dokončení ze str. 4)

Naše město i v minulosti odpovědně činilo a stále činí kroky ke snížení produkce odpadů a lepšímu třídění. Vloni byl spuštěn zkušební 14denní svoz směsného komunálního odpadu ve vybraných lokalitách s rodinnými domy. Jsme zároveň jedno z měst, které je na vysoké úrovni nakládání s bioodpadem, rozdáváme biopopelnice, kompostéry. Máme sběrná hnízda vybavená i na sběr olejů, elektroodpadu, kovů, ve městě je provozován sběrný dvůr, kde občané odkládají mnoho svých odpadů zdarma.

Na základě probíhajících analýz hospodaření s odpady města bude jako další krok zpracována aktualizace strategie. Spolu se strategií bude letos zpracována i nová poplatková vyhláška. Přípravovaná strategie s odpady nás nasměruje ke konkrétním úpravám systému hospodaření s odpady tak, aby odpovídal nové legislativě a byl ekologicky i ekonomicky pro město udržitelný. Počítáme i s inspirací z jiných měst, vždy však budeme muset zohlednit především naše místní podmínky.

-lko-

Stomatologové o víkendech

1. 5. B Smile s.r.o., Osová Bitýška 303 (566 536 712)

2. 5. BLADENT s.r.o., Štursova 111, N. Město n/M. (566 616 904)

8. 5. MUDr. Kateřina Pařízková, Studentská 7, ZR (566 690 130)

9. 5. BLADENT s.r.o., Štursova 111, N. Město n/M. (566 616 904)

15. a 16. 5. lékař stomatolog Péter Ilkó, Dům zdraví, V. Meziříčí (720 152 158)

22. a 23. 5. MUDr. Petr Foltan, Herálec 81 (774 900 858)

29. 5. MUDr. Jan Kopecký, Poliklinika ŽďAS, Strojirenská 6, ZR (566 643 012)

30. 5. MUDr. Marcela Koutská, Sněžné 134 (566 664 342)

Ordinační doba: 9.00-12.00, aktuální LPS sledujte na www.nnm.cz.